

EU förlorar terräng på biodiesels stora spelplan

Biobränslen bör ha framtiden för sig. Det skvallrar den senaste statistiken om. Den totala produktionen av biodiesel, inklusive HVO, i världen ökade med 4,9 miljoner ton 2018 och förväntas öka med ytterligare 3,7 miljoner ton 2019. Biodieselvolymen har därmed näst intill tredubblats på 10 år.

Men det är skillnad på vilka odlingsbetingelser och därmed vilka råvaror som gäller i olika delar av världen. För 2019 prognosticeras en produktion på 44,4 miljoner ton, varav 31 procent i EU-28, 17 procent i USA, 16 procent i Indonesien, 11 procent i Brasilien och 6 procent i Argentina. Indonesien väntas stå för den största ökningen (2,6 miljoner ton) 2019, medan EUs andel av produktionen minskar. Det är tydligt att EUs återhållsamma inställning går i rakt motsatt riktning jämfört med övriga världens offensiva satsning på biodiesel. Så EUs njugga attityd gynnar inte precis svenska oljeväxtodlare.

I Indonesien är det palmolja som utgör råvara till biodiesel. I USA är det en stark trend att HVO växer. Soja är här den främsta råvaran, men även majs och återanvänd frityrolja ökar. Den största trenden för biodiesel är att palmolja-produktionen i världen ökar. Palmoljan har dragit ifrån både raps och soja som råvara för biodiesel och bedöms i

år utgöra närmare 40 procent av råvaran globalt sett. Sojan kommer på 2:a plats med 25 procent och rapsen först på 3:e plats med ca 16 procent. Så sent som 2012 var dessa råvarubaser ungefär jämnstora.

Både i Indonesien och Malaysia har man infört obligatoriska krav på inblandning av biodiesel och dessa krav kommer att skärpas ytterligare 2020. I EU finns det däremot en opinion mot användning av palmolja. Kritiken består främst i att odlingssystemet medför skövling av naturskog för att ge plats åt plantager och att omvandlingen allvarligt påverkar såväl koldioxidutsläpp som biologisk mångfald. I verkligheten kan dock EUs palmoljeanvändning komma att öka till rekordhöga 3,9 miljoner ton 2019, innan några beslut om utfasning till år 2030 hunnit fattas. Samtidigt har den inhemska rapsodlingen minskat markant i EU, bland annat i Tyskland och Frankrike. När den europeiska rapsodlingen konkurreras ut av import går vi inte bara miste om oljan utan samtidigt minskar tillgången på det attraktiva rapsmjölet som idag är ett värdefullt proteinfoder. Det blir dubbelfel och EUs oljeväxtodlare står som förlorare.

Vi har ett EU-val framför oss. Det är viktigt att svenska politiker står upp för en ansvarsfull klimat- och energipolitik,

som främjar hållbar energiproduktion av förnyelsebara bränslen. Det är avgörande att de svenska och europeiska lantbrukarna ges förutsättningar att vara konkurrenskraftiga så att vi kan bidra till samhällets omställning till fossiloberoende. Vi arbetar vidare med dessa frågor gentemot våra svenska politiker, både här hemma och i EU. Den 26 maj kan vi alla bidra, så utnyttja din möjlighet att påverka genom att rösta.

Vår svenska oljeväxtodling omfattar idag drygt 100 000 hektar höstraps. Det är en historiskt hög areal. Vårsådden bedömer vi kan omfatta ca 10 000 hektar våroljeväxter och 6–7 000 hektar oljelin. Vårgrödorna är starka regionalt, men arealen hålls tillbaka av den stora arealen höstgrödor 2019. Vi tror dock att potentialen för lönsam odling av oljeväxter är större än så. En nyckel för lönsamheten är att med fingertoppskänsla säkra priset. Det 1:a kvartalet var ganska stabilt och rådet är att prissäkra åtminstone en del av den förväntade skörden. Vi går in i det 2:a kvartalet med starka grödor överlag. Det är så här års som den så kallade "vädermarknaden" kan slå till på olika håll i världen. Den kan leda till dramatiska prisförändringar åt båda hållen, så håll ögon och öron öppna och var beredd att agera på en nivå där du själv är nöjd med din oljeväxtkalkyl. ●